

Praat je met mij? Of over mij?

Maak zelf kennis
met een vluchteling
op je school, werk
of vereniging

TOOLKIT SCHOLEN

*Materialen voor voorbereiding, verdieping en discussie
te gebruiken in de klas*

Project Bekend maakt Bemind

**VluchtelingenWerk
Nederland**

Vorbereiding

✔ PO ✘ VO ✘ MBO/HO

- **Doel:** Leerlingen helpen concrete vragen te formuleren die ze tijdens de ontmoeting aan de vluchteling kunnen stellen.
- **Hoe werkt het?** Verdeel de leerlingen in groepjes van vier. Laat ze ieder voor zich in één van de buitenvakjes vragen schrijven die ze aan een vluchteling willen stellen. Daarna bespreken zij met het groepje welke vraag zij het belangrijkste vinden. Die vraag schrijven zij in het middelste vakje van de placemat.
- **Benodigheden:** Placemat activering, klik op de titel.

✔ PO ✔ VO ✔ MBO/HO

- **Doel:** Leerlingen helpen concrete vragen te formuleren die ze tijdens de ontmoeting aan de vluchteling kunnen stellen.
- **Hoe werkt het?** Laat leerlingen kijken naar het filmpje 'Ik vraag me af' van Fairbeeld Producties. In dit filmpje zien ze migranten en Nederlanders die elkaar vragen stellen en elkaars vragen beantwoorden. Wat vragen de leerlingen zich af? Welke vragen zouden zij tijdens de ontmoeting willen stellen? Dit kan plenair, individueel of in groepsverband worden uitgevoerd.
- **Benodigheden:** Computer/tablet en internetverbinding.

Straatinterviews

✔ PO ✔ VO ✔ MBO/HO

- **Doel:** Leerlingen na laten denken over de verschillende meningen die er zijn over vluchtelingen. Hierdoor raken leerlingen reeds betrokken bij het onderwerp en gaan ze er zelf over nadenken.
- **Hoe werkt het?** Leerlingen formuleren een aantal vragen over de komst van vluchtelingen naar Nederland en leggen die in straatinterviews aan voorbijgangers voor.

✘ PO ✔ VO ✔ MBO/HO

- **Doel:** Bewustwording creëren bij de leerlingen van de vele dilemma's en risico's die vluchtelingen tegenkomen tijdens hun vlucht.
- **Hoe werkt het?** Leerlingen gaan in tweetallen achter de computer/tablet zitten, spelen het spel en ontdekken spelenderwijs de onmogelijke keuzes waar een vluchteling zich voor geplaatst ziet. Hun doel: zichzelf in veiligheid brengen. Ergens.
- **Benodigheden:** Computer/tablet en internetverbinding.

Opdracht positief nieuws

✔ PO ✔ VO ✔ MBO/HO

- **Doel:** Bewustwording van de invloed van media op de beeldvorming over vluchtelingen. Omdat negatieve berichten al zoveel aandacht krijgen, gaan we nu op zoek naar positief nieuws over vluchtelingen.
- **Hoe werkt het?** Leerlingen gaan op zoek naar positieve berichten over vluchtelingen.
- **Benodigheden:** Computer/tablet en internetverbinding.
Websites zoals:
 -
 -
 - (iedere zaterdag: er was deze week ook goed nieuws)
 -
 -

Verdieping

Boeken

De vlucht van Omid door Lysette van Geel

✓ PO ✓ VO ✗ MBO/HO

Een kinderboek (10+) over de Iraanse Omid die op zijn tiende naar Nederland moest vluchten. Het boek is gebaseerd op een waargebeurd verhaal en laat je meeleven met wat vluchtelingen doormaken. Omid is inmiddels volwassen en woont met zijn familie in Groningen.

Extra: Dit boek bevat een lesbrieft met suggesties over hoe je dit boek in de klas kunt bespreken en enkele verwerkingsopdrachten waardoor leerlingen zich inleven in hoe het is om een vluchteling te zijn.

Op prachtige verhalen komt je zelf meer vluchten met de Hongerige Omid - een boek voor kinderen

De aankomst door Shaun Tan

✓ PO ✓ VO ✓ MBO/HO

De aankomst is een eerbetoon aan de moed en het doorzettingsvermogen van alle migranten, vluchtelingen en ontheemden. Het werd bekroond met de belangrijkste literaire prijs van New South Wales en door Publishers Weekly, New York Times, Booklist, School Library Journal en Washington Post verkozen tot een van de beste boeken van 2007.

Morgen is een ander land door Michael de Kock

✓ PO ✓ VO ✗ MBO/HO

Een meisje en haar moeder stappen in de donkere laadbak van een vrachtwagen voor een lange, onzekere rit. Het lijkt wel een ruimtecapsule op weg naar een onbekende planeet. Ze moeten er heel stil zijn. Gelukkig is het meisje wereldkampioen in stil zijn.

Onderweg door Francesca Sanna

✓ PO ✓ VO ✗ MBO/HO

Het is oorlog. Een familie moet noodgedwongen het huis verlaten. Hun hele hebben en houden stoppen ze in koffers. De reis is lang en vol gevaren, het einde nog lang niet in zicht.

Ontroerend prentenboekdebuut

van Francesca Sanna over de moedige beslissing van een vluchtelingenfamilie en de kracht en de overwinning van hoop.

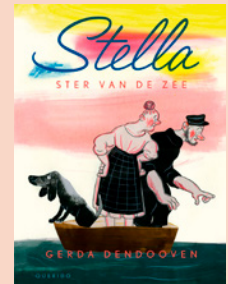
Stella door Gerda Dendooven

✓ PO ✓ VO ✗ MBO/HO

Een visser en zijn vrouw vinden op een dag een klein meisje in hun netten. Niemand weet wie ze is of waar ze vandaan komt. Ze beslissen om het kind te houden en noemen haar Stella, Ster van de Zee. Dat Stella anders is dan de andere kinderen, daar komen haar nieuwe ouders pas na een tijdje achter. Zal Stella bij hen kunnen blijven?

En wil ze dat eigenlijk wel?

Over De Wondertuin (bekroond met een Vlag en Wimpel): 'Gerda Dendooven bewijst opnieuw dat ze de leading lady blijft van het Vlaamse prentenboek.' – De Morgen

Toen mijn vader een struik werd door Joke van Leeuwen

✓ PO ✗ VO ✗ MBO/HO

Voordat Toda's vader een struik wordt, is hij banketbakker. Iedere dag staat hij voor dag en dauw op om wel twintig soorten gebakjes te maken en drie soorten taart. Tot op een dag alles verandert. In het zuiden breken gevechten uit en Toda's vader moet erheen om het land te verdedigen.

Toda blijft met haar oma achter in de stad, maar ook daar is het niet langer veilig.

Ze wordt naar haar moeder gestuurd, die in

het buurland woont. De reis ernaartoe is vol avonturen en gevaar.

Maar Toda geeft niet op. Ze moet haar moeder vinden!

Theater

✓ PO ✓ VO ✓ MBO/HO

Deze theatrale monoloog beschrijft de vlucht van een willekeurige vluchteling. Daarbij staat het mens-zijn centraal. Een spannende, intense monoloog die vanuit menselijk perspectief beschrijft hoe het is om te vluchten voor je leven. De monoloog

duurt ongeveer 15 minuten.

- Voor meer informatie of om een voorstelling te boeken, neem contact op met: Jowin Heemskerk. Tel: 06 42 42 38 75 of
- Aan de voorstelling zijn kosten verbonden.

Museum

✓ PO ✓ VO ✓ MBO/HO

Humanity House is een ervaringsmuseum. Via een spannende ervaringsreis van ongeveer drie kwartier zie, hoor en beleef je wat het

betekent om te moeten overleven in een conflict- of rampgebied. Het onvoorstelbare wordt voorstelbaar gemaakt: je kruipt in de huid van een vluchteling.

Aan het bezoek van het museum zijn kosten verbonden.

Humanity House
museum+educatie+platform+

Films

De films op de volgende pagina's bevat een aanbod van educatieve films van Movies that Matter. Docenten kunnen deze films gratis online bekijken en/of lenen op DVD. Je bestelt de films eenvoudig via je persoonlijke account op de website, of door contact op te nemen met Movies that Matter Educatie via 020-7733624. De films worden binnen 24 uur verstuurd.

Zie je liever een film in de bioscoop met de leerlingen? Movies that Matter organiseert ook filmvoorstellingen op maat in lokale filmtheaters. Klik op de volgende pagina's op de filmtitel om de film of de trailer te zien en het bijbehorende lesmateriaal of online leerpad kosteloos te downloaden.

✓ PO ✗ VO ✗ MBO/HO

Documentaire - 17 min - met lesmateriaal - online te bekijken

De moeder van Lydia komt uit Kameroen, haar vader uit Nigeria en zijn haar broertje uit Nederland. Geen van allen hebben ze een Nederlandse verblijfsvergunning. Lydia maakt zich dan ook zorgen: wat als haar ouders terug moeten naar hun thuislanden? Met wie zou dan mee moeten? Terwijl haar vader eten klaarmaakt vraagt Lydia hem of hij niet bang is. Natuurlijk, beaamt hij. "Maar ik ga nergens heen: dit is mijn land." Precies zo denkt Lydia er ook over, wat haar inspireert om liedjes te schrijven en haar onzekerheid van zich af te zingen.

✓ PO ✗ VO ✗ MBO/HO

Documentaire - 20 min - met lesmateriaal - online te bekijken

Met grote ogen kijkt de achtjarige Tanans om zich heen. Het nieuwe schooljaar is net begonnen. Dat is spannend voor alle leerlingen, maar zeker voor Tanans. Uit de vrolijke drukte in de klas maakt Tanans geen enkel bekend woord op. Het geroep, de woorden en zinnen in het Nederlands vormen voor hem onbekende klanken, waar hij geen wijs uit wordt. Tanans is nog maar een paar weken in Nederland. Hij spreekt de taal niet, snapt de gebruiken niet en heeft nog geen vrienden gemaakt.

✓ PO ✓ VO (onderbouw) ✗ MBO/HO

Documentaire - 17 min - met lesmateriaal - online te bekijken

"Dag baba en mama, ik mis jullie veel. Morgen ben ik jarig en dan word ik twaalf. Ik zal jullie vertellen waar ik slaap en naar welke school ik ga. Ik zal jullie alles laten zien met mijn selfie-stick." Als Tareq vanwege de oorlog Syrië ontvlucht moet hij zijn ouders, zusje en broertje achterlaten. Op naar Europa, een onzekere toekomst tegemoet. Wanneer zal hij zijn ouders weer zien? Het wordt een gevaarlijke reis en eenmaal aangekomen in Nederland begint het wachten. Als hij had geweten dat het wel een jaar zou gaan duren, was hij dan ook weggegaan? Had hij eigenlijk een keuze?

✓ PO ✓ VO ✗ MBO/HO

Speelfilm – 90 min – met lesmateriaal – in de bioscoop of op DVD

De tienjarige Toda woont met haar vader in een bakkerij. Ze weet alles van taart en gebak en is dol op de trompetmuziek van haar vader. Wanneer haar vader onverwacht weggeroepen wordt om het land te verdedigen, staat Toda er alleen

voor. Ze begint aan een spannende reis en onderweg weet ze steeds beter voor zichzelf op te komen. Via lieve vrienden, vreemde volwassenen, absurde situaties en nieuw vriendje, komt ze uiteindelijk in het land van haar moeder terecht. Maar zal ze haar ook vinden? 'Toen mijn vader een struik werd' is gebaseerd op het gelijknamige boek van Joke van Leeuwen, dat is verschenen bij Em. Querido's Kinderboeken Uitgeverij.

✗ PO ✓ VO (onderbouw) ✓ MBO/HO

Speelfilm – 12 min – online te bekijken

'Let Me In' laat de vluchtelingencrisis zien vanuit een ander perspectief.

De film speelt zich af aan de Noord-Amerikaanse kust waar duizenden mensen gedwongen hun huis moeten verlaten wanneer Los Angeles vanuit de lucht wordt aangevallen. De film volgt de vlucht van hoofdrolspeelster Alicia Keys met haar kinderen richting veiligheid

✗ PO ✓ VO ✓ MBO/HO

Documentaire – 4 x 45 min – met lesmateriaal – online te bekijken

In deze serie volgen we kinderen die in Nederland zijn opgegroeid en worden uitgezet naar het land van herkomst van hun ouders. De afgelopen tien jaar zijn

vele duizenden kinderen uitgezet naar landen die ze zich niet of nauwelijks nog herinnerden. Hun ouders hadden in Nederland om politiek asiel gevraagd maar raakten uitgeprocedeerd. Ze kregen de keuze om vrijwillig te vertrekken in ruil voor geld of onder dwang door de Nederlandse overheid te worden uitgezet. Politiek verantwoordelijke bestuurders gingen ervan uit dat het goed zou komen met deze kinderen in het land van hun ouders. Maar hoe het ze daadwerkelijk verging na hun uitzetting is nagenoeg onbekend.

✗ PO ✓ VO (bovenbouw) ✓ MBO/HO

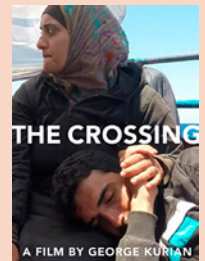
Documentaire – 52 min – online te bekijken

Op Facebook noemen ze zichzelf 'asielzoekers': jongeren die als kind naar Nederland zijn gevlucht. Hun hele jeugd brachten ze door in asielzoekerscentra en nu hebben ze heimwee naar die tijd. Terwijl er in ons land een kille wind opstak over het vreemdelingenbeleid, was het AZC hun thuis. Na jaren van onzekerheid zijn ze terechtgekomen in een rijtjeshuis of op een flatje in Limburg, Noord-Holland of Overijssel. Opeens moeten ze ieder hun eigen weg zoeken.

✗ PO ✓ VO ✓ MBO/HO

Documentaire – 55 min – met lesmateriaal – online te bekijken

Gedurende twaalf maanden wordt een groep Syrische vluchtelingen gevolgd die in de zomer van 2014 vanuit Egypte naar Europa vlucht, op zoek naar een veilig bestaan, en verstrikt raakt in de diverse asielprocedures in verschillende landen van Noordwest-Europa, waaronder ook Nederland.

✗ PO ✓ VO ✓ MBO/HO

Documentaire – 58 min – met lesmateriaal – in de bioscoop of op DVD

Een komische feel-good documentaire over het eerste Somalische Bandy-team ter wereld, bestaande uit Somalische immigranten, woonachtig in het 'vriendelijke' Zweedse plaatsje Börlänge. Hoewel de jongens nooit eerder op de schaatsen stonden, willen ze meedoen aan de wereldkampioenschappen in Siberië.

Deze vrolijke film maakt het mogelijk om op een laagdrempelige manier met leerlingen te praten over integratie en vooroordelen.

✗ PO ✓ VO ✓ MBO/HO

Documentaire – 52 min – met lesmateriaal – in de bioscoop of op DVD

Vanuit een buitenwijk in Chicago onderhoudt de negentienjarige Ala'a Basatneh een online netwerk van revolutionairen in Syrië. Terwijl de oorlog voortduurt, rijst de vraag welk middel het meest effectief is om een dictator te verdrijven: sociale media of een AK-47?

✗ PO ✓ VO ✓ MBO/HO

Documentaire – 23 minuten

Filmmakers Philip Brink en Marieke van der Velden nodigden toeristen en vluchtelingen uit om met elkaar in gesprek te gaan over thuis, oorlog, liefde, auto's en en muziek. De documentaire laat op ontroerende wijze zien wat er gebeurt als we de tijd nemen om mét elkaar te praten in plaats van over elkaar.

Overige filmsuggesties

(niet via Movies that Matter)

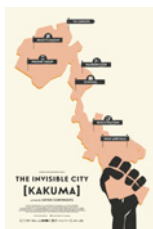
✗ PO ✗ VO ✓ MBO/HO

Documentaire – 112 minuten

In de klas van juf Kiet leren kinderen vanuit alle windstreken waaronder oorlogsgebieden, niet alleen lezen en schrijven, maar weer kind zijn. Deze film is bij uitstek geschikt voor onderwijzers en leraren (in opleiding). Voor leerlingen minder interessant.

✗ PO ✓ VO ✓ MBO/HO

Documentaire – 74 min

Het Keniaanse kamp Kakuma (letterlijk 'Nergens') bestaat al 20 jaar en is intussen uitgegroeid tot een soort stad waar meer dan 100.000 mensen leven, onder hen veel kinderen zonder ouders. De Belgische regisseur Lieven Corthouts, die eerder reeds indringende documentaires in Ethiopië draaide, verbleef er jaren, bouwde vriendschappen op en deelde de dagelijkse realiteit met de bewoners.

✗ PO ✓ VO ✓ MBO/HO

TV-programma – 23 min

Een programma van Omroep Brabant over bewoners van verschillende asielzoekerscentra in Noord-Brabant. Zij worden door presentatrice Carla van Loon in contact gebracht met mensen uit de straat of wijk waarin het AZC is gevestigd.

Lespakketten

VluchtelingenWerk biedt standaard lespakketten voor het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. De lespakketten bieden een goede mogelijkheid om het onderwerp vluchtelingen te behandelen in de klas. Afgestemd op het juiste niveau verdiepen leerlingen zich in waarom mensen vluchten, wat precies een vluchteling is en hoe Nederland omgaat met vluchtelingen. De lesprogramma's bieden gevarieerde werkvormen en aanknopingspunten voor discussie. Na afloop hebben de leerlingen zelf een mening gevormd over dit zeer actuele onderwerp. Het lesmateriaal is kosteloos en te downloaden via onze website:

**VluchtelingenWerk
Nederland**

VluchtelingenWerk Nederland

Postbus 2894
1000 CW Amsterdam
T (020) 346 72 00

Versie februari 2018

